

## **Resolució 341/2022, de 28 d'abril**

**Número d'expedient de la Reclamació:** 266/2022

**Administració reclamada:** Departament d'Educació

**Informació reclamada:** Sobre la voluntarietat de les quotes i aportacions de les escoles públiques.

**Sentit de la resolució:** Finalització per la pèrdua sobrevinguda de l'objecte de la Reclamació

**Resum:** Tal com posa de manifest la normativa indicada al fonament jurídic anterior, el dret d'accés a la informació pública té per objecte la que es troba en poder de l'Administració, i l'article 29.2 LTAIPBG estableix la inadmissió de "les sol·licituds d'informació consistents en consultes jurídiques o peticions d'informes o dictàmens". La sol·licitud de la que deriva la Reclamació té més de consulta jurídica que pròpiament de sol·licitud d'informació pública, perquè el seu objecte és valorar la naturalesa jurídica, gens pacífica, de determinades aportacions de les famílies a les escoles respectives. Els antecedents, que deliberadament recullen allò més substancial de les aportacions de les parts, posen de manifest les discrepàncies existents entre les valoracions fetes per elles. El Departament d'Educació, que és a qui corresponia valorar l'admissibilitat de la sol·licitud, no l'ha qüestionada i ha facilitat a la persona reclamant una extensa argumentació sobre la naturalesa jurídica de les aportacions de les famílies a les escoles, de la qual la persona reclamant dissenteix, però aquest dissentiment té més a veure amb les diferències en el pla de les interpretacions i valoracions jurídiques, que amb l'accés a la informació pública. I aquest procediment no és l'idoni per discernir quina és la interpretació pertinent sobre l'abast de la gratuïtat del dret de l'educació i la naturalesa jurídica de les quotes abonades per les famílies.

**Paraules clau:** Administració de la Generalitat. Persona interessada. Educació. Aportacions econòmiques. Reclamació contra lliurament parcial de la informació. Consulta jurídica. Naturalesa jurídica de quotes de les famílies.

**Ponent:** Josep Mir Bagó

### **Antecedents**

1. El 24 de març de 2022 entra a la GAIP la Reclamació 266/2022, presentada per una persona interessada contra el Departament d'Educació de la Generalitat de Catalunya, en relació amb la sol·licitud indicada a l'antecedent següent. La persona reclamant no sol·licita el procediment de mediació previst a l'article 42 de la Llei 19/2014, del 29 de desembre, de transparència, accés a la informació pública i bon govern (LTAIPBG) i regulat pels articles 36 a 41 del Reglament de la GAIP, aprovat pel Decret 111/2017, de 18 de juliol (RGAIP).
2. El 17 de gener de 2022 la persona reclamant demana al Departament d'Educació rebre en format PDF i notificació electrònica la informació següent: "1. Indicació de forma expressa,



succinta i unívoca del caràcter completament voluntari o caràcter obligatori, en concret de les quotes úniques o aportacions úniques que compilen diversos conceptes de pagament per les famílies, indicades per la Direcció General de Centres Públics del Departament d'Educació (DOCUMENT 28: «(...) Les quotes i les aportacions de les famílies per a material escolar, equipaments i sortides programades dins l'activitat reglada es perceben des dels centres amb quotes úniques, trimestrals, semestrals, etc.»), i que es troben conservades a la pràctica totalitat de les escoles públiques de Terrassa, com es fa palès a les NOFC de cadascuna i he detallat al punt TERCER dels fets del present escrit.(...) 2. Indicació de forma expressa, succinta i unívoca, i en tot cas, del caràcter completament voluntari o caràcter obligatori de totes les quotes o aportacions a percebre de les famílies, establertes a les escoles públiques de la Generalitat de Catalunya. (...) 3. Indicació de forma expressa, succinta i unívoca: si la resolució del dia 24-8-2021 de la direcció dels Serveis Territorials del Vallès Occidental (DOCUMENT 1), l'indiquen extrapolable i aplicable a totes les escoles públiques de la Generalitat de Catalunya, o en exclusiva a l'escola pública Auró de Terrassa. En concret, l'ordre del caràcter voluntari de les quotes o aportacions a percebre de les famílies, conceptuades «material», «material escolar» o «material ordinari no inventariable»; i el caràcter voluntari de les excursions i sortides escolars, en el sentit de l'opció del pagament de cadascuna de forma individualitzada. 4. Indicació de forma expressa, succinta i unívoca: si el dictamen del dia 21-9-2021 de la secretaria general del Departament d'Educació (DOCUMENT 29), l'indiquen extrapolable i aplicable a totes les escoles públiques de la Generalitat de Catalunya, o en exclusiva a l'escola pública Auró de Terrassa. En concret, el següent fragment del dictamen: L'aportació econòmica de les famílies, esdevé un complement a l'assignació provinent del Departament d'Educació i facilita que el centre educatiu pugui comprar de forma conjunta a tot l'alumnat el material escolar que es preveu que no pot ser sufragat per aquesta assignació econòmica. No obstant això, res impedeix que les famílies puguin aportar el material en espècie i per aquest motiu és necessari facilitar el llistat de material escolar corresponent. En segon lloc i segons informa la Inspecció d'Educació dels Serveis Territorials al Vallès Occidental, les aportacions de material escolar de l'escola pública Auró de la localitat de Terrassa són considerades com a voluntàries. Demano si us plau si podrien ser tan amables de contestar a cada qüestió tot assenyalant l'apartat al qual contesten (1, 2, etc.) explícitament. La documentació numerada a la qual faig referència al llarg del present escrit (document 1, document 2, etc.), la trobareu en un fitxer comprimit en format 7-Zip, contingut a un registre electrònic posterior annex a la sol·licitud d'accés a informació pública que els hi trametré poc després. El formulari inicial de sol·licitud d'accés a la informació pública no permet arxius de més de 5 MB”.

3. El 28 de febrer de 2022 el Departament estima formalment la sol·licitud i assenyala que comunica a la persona reclamant la informació sol·licitada: “en relació amb el caràcter completament voluntari o caràcter obligatori de les quotes i aportacions establertes a les escoles públiques de la Generalitat de Catalunya, facilitar a la persona sol·licitant les explicacions següents: La Llei orgànica 8/1985, de 3 de juliol, reguladora del Dret a l'Educació, parcialment derogada, preveu a l'article 51.1 l'obligació d'impartir gratuïtament els ensenyaments. L'article 51.2 de la mateixa Llei orgànica 8/1985, de 3 de juliol, afegeix que en els centres concertats, les activitats escolars complementàries i les extraescolars i els serveis escolars no podran tenir caràcter lucratiu. El cobrament de qualsevol quantitat als alumnes en concepte d'activitats escolars complementàries haurà de ser autoritzat per l'Administració educativa corresponent. L'article 51.3 Llei orgànica 8/1985, de 3 de juliol, estableix que en els centres concertats, les activitats extraescolars, així com les corresponents quotes que hagin d'aportar els usuaris, hauran de ser aprovades pel Consell Escolar del centre i comunicades a l'Administració educativa corresponent. Aquestes activitats no podran formar part de l'horari escolar del centre. Les Administracions educatives establiran el procediment d'aprovació dels serveis escolars que prestin els centres i de les seves corresponents quotes. El cobrament de tots dos tipus d'activitats podrà contribuir al manteniment i millora de les instal·lacions. L'article 51.4 Llei orgànica 8/1985, de 3 de juliol, preveu que les Administracions educatives regularan les activitats escolars complementàries extraescolars i els serveis escolars dels centres concertats, que en tot cas tindran caràcter voluntari. La Llei orgànica 2/2006, de 3 de maig, d'educació, a l'article 88.1 estableix que per garantir la possibilitat d'escolaritzar tots els alumnes sense discriminació per motius socioeconòmics, els centres públics o privats concertats en cap cas poden percebre quantitats de les famílies per rebre els ensenyaments de caràcter gratuït, imposar a les famílies l'obligació de fer aportacions a fundacions o associacions ni establir serveis obligatoris, associats als ensenyaments, que requereixin aportació econòmica, per part de les famílies dels alumnes. En el marc del que disposa l'article 51 de la Llei orgànica 8/1985, de 3 de juliol, reguladora del dret a l'educació, queden excloses d'aquesta categoria les activitats extraescolars i els serveis escolars, que, en tot cas, tenen caràcter voluntari. L'article 88.2 de la citada Llei orgànica 2/2006, d'Educació, afegeix que les administracions educatives han de dotar els centres dels recursos necessaris per fer efectiva la gratuïtat dels ensenyaments que en aquesta Llei es declaren gratuïts i han d'establir mesures perquè la situació socioeconòmica de l'alumnat no suposi una barrera per a l'accés a les activitats complementàries i els serveis escolars. Les administracions educatives han de supervisar que els centres educatius compleixin aquest article. La disposició addicional quarta de la citada Llei orgànica 2/2006, d'educació, a l'apartat primer preveu que en l'exercici de l'autonomia pedagògica,



correspon als òrgans de coordinació didàctica dels centres públics adoptar els llibres de text i altres materials que s'hagin d'utilitzar en el desenvolupament dels diversos ensenyaments. A l'apartat segon de l'esmentada disposició addicional quarta estableix que, l'edició i adopció dels llibres de text i altres materials no requereixen l'autorització prèvia de l'Administració educativa. En tot cas, aquests s'han d'adaptar al rigor científic adequat a les edats dels alumnes i al currículum aprovat per cada Administració educativa. En aquest sentit, el Departament d'Educació, com a administració pública educativa, proporciona als centres educatius els recursos necessaris per fer efectiva la gratuïtat dels ensenyaments que, d'acord amb la Llei orgànica d'Educació 2/2006, es declaren gratuïts. L'article 90.1 de la Llei 12/2009, d'educació, afirma que els centres educatius disposen d'autonomia en la gestió dels recursos materials. Així mateix, l'article 2.1 del Decret 102/2010, de 3 d'agost, d'autonomia dels centres educatius, afegeix que el projecte educatiu del centre és la màxima expressió d'aquesta autonomia. Com a conseqüència, cada curs el Departament d'Educació fa efectiva una assignació econòmica als centres educatius i aquests tenen autonomia per aplicar lliurement les quantitats econòmiques, d'acord amb el seu projecte educatiu, tenint present les seves necessitats i despeses de funcionament. D'aquesta manera, es garanteix la gratuïtat dels ensenyaments. A més, els centres poden rebre assignacions amb caràcter finalista que la direcció del centre ha d'aplicar a les finalitats estipulades a l'assignació, sovint vinculades a projectes educatius finançats amb fons específics dels quals s'ha de retre comptes de manera específica a l'Administració. Per altra banda, la vigent Instrucció 3/2019, de la secretària general, relativa a la gestió econòmica dels centres educatius públics del Departament d'Educació, a l'apartat 3.1, relatiu a l'elaboració i aprovació del pressupost, detalla que el pressupost l'ha d'elaborar a l'inici de l'exercici pressupostari el director o directora del centre i aprovar-lo, prèvia consulta preceptiva al consell escolar, abans del 31 de gener (...). L'apartat 3.1.1 de la mateixa Instrucció 3/2019, fa referència a l'elaboració del pressupost d'ingressos i estableix que aquest inclou totes les previsions de recursos que pot obtenir el centre durant l'exercici per finançar el conjunt de despeses. Aquest mateix apartat 3.1.1 especifica que, entre altres, les aportacions de les famílies per a material escolar, equipaments i sortides programades dins l'activitat reglada són partides que s'inclouen en el pressupost d'ingressos. Les decisions que es prenguin sobre l'import d'aquestes aportacions s'integraran dins dels aspectes d'aprovació del pressupost anual o, si escau, de les modificacions que s'hagin de fer per adaptar la periodificació del curs acadèmic a la periodificació preceptiva de l'exercici econòmic. S'haurà de tenir constància documental d'aquestes aportacions individuals amb indicació del seu import i de les raons que les justifiquen. La Instrucció 1/2014 de la secretària general, relativa a la gestió econòmica dels centres educatius públics del Departament d'Ensenyament, actualment derogada per

la Instrucció 3/2019, permet interpretar la legislació bàsica i la Instrucció vigent. Concretament, l'apartat 3.1.1, de la Instrucció 1/2014, especifica que, entre altres, les aportacions per a material escolar i sortides programades dins l'activitat reglada són partides que s'inclouen en el pressupost d'ingressos (...). Pel que fa als ingressos per a material escolar, en el supòsit que determinats objectes de material escolar de caràcter individual siguin directament adquirits pel centre, perquè així ho acordi el consell escolar, i posats a disposició de les aules d'acord amb criteris educatius, les famílies podran optar voluntàriament per pagar-ne el cost o aportar el material, en el moment oportú, d'acord amb les relacions que se'ls facilitarà (...). Les decisions sobre l'import de les aportacions voluntàries s'integraran en les decisions d'aprovació del pressupost anual o, si escau, de les modificacions que s'hagin de fer per adaptar la periodificació del curs acadèmic a la periodificació preceptiva de l'exercici econòmic. Els dèficits generats per la gestió econòmica del material escolar no podran ser sufragats a càrrec de l'assignació del Departament d'Ensenyament per a despeses de funcionament del centre. En aquest sentit, tal com es detalla a l'apartat 3.1.1 de la Instrucció 3/2019 i de l'anterior Instrucció 1/2014, les aportacions de les famílies estan incloses en el pressupost del centre educatiu. Cada curs la direcció dels centres educatius, d'acord amb el seu projecte educatiu i amb l'aprovació del Consell Escolar, estableixen la quota econòmica conceptuada com a aportació de les famílies per a material escolar. Aquestes quotes/aportacions són voluntàries i faciliten a les famílies la gestió de la compra del material escolar, perquè permeten que des del centre educatiu es pugui adquirir de manera centralitzada el material que l'alumnat necessita per satisfer la finalitat educativa. Aquests materials i els equipaments que el centre utilitza per concretar les seves propostes didàctiques són directament adquirits pel centre, previ acord del consell escolar, i posteriorment es posen a disposició de tots els alumnes d'acord amb criteris educatius degudament informats i compartits amb les famílies. Els pares tenen opció de pagar l'import de les quotes/aportacions o comprar directament el material referenciat al llistat de cada centre educatiu. En virtut de l'article 88 de la Llei 2/2006 i del l'article 50 de la Llei 12/2009 d'educació, la direcció del centre, a fi de fer efectiu que les aportacions no han de suposar una barrera econòmica, pot posar a disposició de l'alumnat que ho necessiti material escolar, malgrat que no hi hagi hagut una aportació concreta".

4. La Reclamació presentada el 24 de març de 2022 indica que "La part reclamada, en la resolució que m'ha notificat en el dia 28-2-2022 a la meva SAIP del dia 17-1-2022, tot i el sentit totalment estimatori, desatén completament la primera de les quatre peticions que vaig formular amb la SAIP. No indica, en concret, el caràcter obligatori, o el caràcter voluntari de les "quotes úniques" que, la Direcció General de Centres Públics del Departament d'Educació indica expressament a tots els centres públics, amb una circular



del dia 27-3-2020, com provo amb el document públic, i detallo a la SAIP del dia 17-1-2022”.

5. El 29 de març de 2022 la GAIP comunica la Reclamació al Departament d'Educació i li requereix que, dins del termini de quinze dies establert per l'article 33.4 RGAIP, li trameti un informe sobre ella, així com també còpia de l'expedient de la sol·licitud d'informació de la que deriva i, en general, dels antecedents que puguin ser rellevants per resoldre la Reclamació.
6. El 29 de març de 2022 la GAIP admet provisionalment la Reclamació, informa a la persona reclamant sobre els aspectes més rellevants de la seva tramitació i de la posició jurídica que ostenta com a persona interessada, de conformitat amb la legislació de procediment administratiu i la de transparència i accés a la informació pública. Li demana especialment que informi a la GAIP immediatament de les comunicacions que rebí de l'Administració reclamada relatives a la informació pública sol·licitada.
7. El 19 d'abril de 2022 la GAIP rep l'informe del Departament i la còpia de l'expedient de la sol·licitud, que fa les consideracions següents: “Primera. En relació amb les al·legacions presentades per la persona reclamant sobre la manca de resposta a la seva consulta sobre el caràcter obligatori o voluntari de les “quotes úniques”, en primer lloc cal aclarir que el concepte “única” que s'esmenta en la Circular de la Direcció General de Centres Públics del dia 27/03/2020 fa referència a la periodicitat del pagament de les quotes. El paràgraf concret de la circular diu: “Les quotes i les aportacions de les famílies per a material escolar, equipaments i sortides programades dins l'activitat reglada es perceben des dels centres amb quotes úniques, trimestrals, semestrals, etc.” La menció en aquest paràgraf fa referència a si les aportacions es fan un cop l'any (úniques), una vegada al trimestre (trimestrals) o un cop al semestre (semestrals), etc. Així el concepte “quotes úniques” de la Circular de 27/03/2020 està relacionada amb la periodicitat de les aportacions i no amb la seva indivisibilitat. Per altra banda, en la comunicació d'estimació de la sol·licitud s'indica que les aportacions de les famílies estan incloses en el pressupost del centre educatiu, han de ser aprovades pel Consell Escolar del centre i s'haurà de tenir constància documental d'aquestes aportacions individuals amb indicació del seu import i de les raons que les justifiquen, tal com es detalla a l'apartat 3.1.1 de la Instrucció 3/2019 i també de la Instrucció 1/2014. Aquestes aportacions es refereixen a les quotes que les famílies fan per a material escolar, equipaments i sortides programades dins l'activitat reglada. Així, quan en la comunicació d'estimació de la sol·licitud d'informació pública es fa esment al fet que aquestes aportacions són voluntàries, es fa referència als tres conceptes. Així, cal garantir la no discriminació en activitats dins del centre. En el document “Organització del temps escolar” dels Documents per a l'organització i gestió

dels centres, al segon paràgraf de l'apartat 6.5 es determina que: "Quan es desenvolupi una activitat fora del centre que s'hagi programat per a un col·lectiu d'alumnes i hi hagi alumnes d'aquest col·lectiu que no hi participin, el centre ha d'organitzar l'atenció educativa d'aquests, d'acord amb el protocol que determinin les normes d'organització i funcionament per a aquests supòsits." Pel que fa a les sortides i activitats complementàries, aquestes són voluntàries, d'acord amb l'article 50.3 de la Llei 12/2019, del 10 de juliol, d'educació: "El Departament ha de regular les activitats complementàries i els serveis escolars, i n'ha de garantir el caràcter no lucratiu en els termes establerts per la regulació orgànica i la voluntarietat de la participació dels alumnes. Així mateix, ha de regular l'establiment d'ajuts per a accedir-hi en situacions socials o econòmiques desfavorides, tenint en compte els acords de coresponsabilitat a què es refereix l'article 48.5." Per últim, tal com ja s'ha fet constar a la comunicació de resposta, informar que les aportacions per material escolar es poden substituir per una llista de material a aportar. Així, les famílies tenen opció de pagar l'import de les quotes/aportacions o comprar directament el material referenciat al llistat de cada centre educatiu. En virtut de l'article 88 de la Llei Orgànica 2/2006, de 3 de maig, d'educació i del l'article 50 de la Llei 12/2009 d'educació, la direcció del centre, a fi de fer efectiu que les aportacions no han de suposar una barrera econòmica, pot posar a disposició de l'alumnat que ho necessiti material escolar, malgrat que no hi hagi hagut una aportació concreta. Per tot això, es considera que la informació que es va lliurar al reclamant en la comunicació de resposta a la seva sol·licitud d'informació pública és complerta i ajustada a la seva sol·licitud".

8. El 20 d'abril de 2022 la GAIP trasllada l'informe i l'expedient a la persona reclamant, tot indicant que si en el termini de cinc dies no argumenta el contrari es considerarà satisfeta la seva sol·licitud.
9. El 22 d'abril de 2022 la GAIP rep les al·legacions següents de la persona reclamant:  
"Primer de tot, cal extreure: 1. Que l'anomenada «quota única» es pugui satisfer amb un sol pagament, o amb fraccions, no aplica ni interessa en la meva petició: he peticionat indicació del caràcter voluntari o caràcter obligatori de la «quota única». 2. Que l'anomenada «quota única» sigui una forma de pagament que compila diversos conceptes, tampoc aplica ni interessa en la meva petició: he peticionat indicació del caràcter voluntari o caràcter obligatori de la forma de pagament via «quota única» en concret. 3. Que la normativa legal i disposicions regulin el caràcter voluntari de cadascun del conceptes compilats via «quota única», no contradiu la realitat material que el redactat de la circular del dia 27-3-2020 de la Direcció General de Centres Públics indica, de manera expressa i unívoca, que la forma de pagament dels conceptes compilats es satisfan via «quota única». És a dir, precisament, la meva petició del caràcter voluntari o el caràcter obligatori de la «quota única» persegueix per fi trencar l'ambigüitat: és la «quota única» l'única forma



de pagament de cadascun dels conceptes compilats en aquesta «quota única»? O és que cadascun dels conceptes compilats amb la «quota única», tots per separat són de caràcter voluntari, i es poden satisfer completament dissociats, de manera individual? 4. Que el procediment de la normativa de gestió econòmica pressupostària obligui als centres educatius públics a dissociar en la comptabilitat els conceptes compilats per la «quota única», no equival a què els centres educatius públics que implementen el sistema de «quotes úniques» permetin a les famílies satisfer, o satisfer, les aportacions de manera individual, al marge de les «quotes úniques». El fraccionament de les «quotes úniques» per períodes (semestral, trimestral, etc.) són opcions de satisfacció de les «quotes úniques» (satisfacció amb un pagament anual, o en fraccions). Les opcions de satisfacció de les «quotes úniques» no constitueixen una forma de dissociació dels conceptes compilats, sinó una divisió en fraccions de les «quotes úniques», i les fraccions continuen compilant els conceptes, en tot cas. 5. Que la resolució de la SAIP indica el caràcter voluntari unívoc de les quotes conceptuades «material escolar» literalment: (...) Ara bé, les «quotes/aportacions de material escolar» són un dels conceptes que formen la compilació de la «quota única», d'acord amb la circular del dia 27-3-2020 de la Direcció General de Centres Públics, cita literal «Les quotes i les aportacions de les famílies per a material escolar, equipaments i sortides programades dins l'activitat reglada es perceben des dels centres amb quotes úniques, trimestrals, semestrals, etc.». L'informe no és veraç i, a la resolució de la meua SAIP, no existeix en absolut cap esment al caràcter voluntari o caràcter obligatori de les «quotes úniques» en concret, ni es pot extreure. D'acord amb l'article 77.5 de la Llei 39/2015 LPACAP, la presumpció de veracitat de la resolució de la meua SAIP queda desvirtuada amb prova en contra. La resolució de la SAIP és la prova en contra que demostra la falsedat de l'afirmació que, aquesta resolució, ja havia indicat el caràcter voluntari, o el caràcter obligatori de les anomenades «quotes úniques». 6. Que l'informe formalitza, quant a les «quotes úniques»: (...) Aquestes aportacions es refereixen a les quotes que les famílies fan per a material escolar, equipaments i sortides programades dins l'activitat reglada. Així, quan en la comunicació d'estimació de la sol·licitud d'informació pública es fa esment al fet que aquestes aportacions són voluntàries, es fa referència als tres conceptes. He de reiterar que aquesta afirmació de l'informe no s'ajusta a la veracitat de la resolució de la SAIP. Com he detallat exhaustivament al punt anterior (5), la indicació del caràcter voluntari d'unes quotes en concret, és del concepte «material escolar» en exclusiva. Fins i tot, en aquest cas que ara l'informe diu que es referien a cadascun dels conceptes, no trenca l'ambigüitat del caràcter voluntari, o el caràcter obligatori, de les mateixes «quotes úniques». En tot cas, es podria extreure que, per exemple, s'està indicant que les diverses activitats voluntàries de pagament (com ara, les excursions, sortides escolars, etc.) es compilen en una «quota



única d'activitats complementàries». És a dir, l'esperit del qual aquí s'està indicant, contradiu el mateix informe que, més endavant, citant literalment, indica «Pel que fa a les sortides i activitats complementàries, aquestes són voluntàries». Serien voluntàries, si la part reclamada trenqués, amb caràcter general, l'ambigüitat i indiqués que les famílies poden autoritzar i pagar de manera individual, al marge de les «quotes úniques» (satisfer el pagament d'una excursió, no és "una quota", sinó un pagament puntual – el substantiu «quota» implica periodicitat i recurrència). Si no, el que seria voluntari és l'assistència a les activitats voluntàries, mentre que el pagament seria obligatori (és a dir, s'obliga a pagar activitats voluntàries que la família ha d'autoritzar obligatòriament). Precisament, la tercera petició de la meua SAIP «Indicació de forma expressa, succinta i unívoca: si la resolució del dia 24-8-2021 de la direcció dels Serveis Territorials del Vallès Occidental (document 1), l'indiquen extrapolable i aplicable a totes les escoles públiques de la Generalitat de Catalunya, o en exclusiva a l'escola pública Auró de Terrassa. (...)», és en aquest sentit de trencar l'ambigüitat del tot de les «quotes úniques» en el cas general de totes les escoles públiques, també amb la qüestió concreta de les activitats voluntàries de pagament. La resolució del dia 24-8-2021 dels Serveis Territorials del Vallès Occidental va dictar, només per l'escola pública CEIP auró de Terrassa, la següent literalitat: «Instar al Consell Escolar la necessitat de modificar el capítol 4 de les NOFC per adaptar-lo als principis del sistema educatiu, concretament l'acord de 30 de juny de 2020. Cal desvincular el pagament del material de les sortides i permetent, tot i que el Consell Escolar hagi aprovat una quota única, la possibilitat de les famílies de pagar de manera individualitzada les sortides, si així ho desitgen fer.» Tant amb la resolució de la SAIP, com l'informe controvertit, en cap cas es pot extreure que les activitats voluntàries (com ara les sortides escolars) es puguin pagar al marge del «sistema de quotes úniques». És a dir, de fet, l'informe controvertit està formalitzant de manera increïble que quan fan esment a «quotes úniques», no es refereixen a la compilació dels conceptes, sinó a una «quota única» de cada concepte, per major ambigüitat i confusió. Llavors, el que s'estaria indicant (per l'omissió d'altres formes de pagament) són «quotes úniques fraccionables per satisfer el pagament de totes les sortides escolars de manera indivisible». Actuació de facto converteix les activitats voluntàries en obligatòries, perquè les famílies no poden autoritzar i satisfer, per tant, el pagament d'activitats voluntàries en concret. Però aquesta ambigüitat i estat de confusió que genera la indeterminació de l'informe en indicar, de manera unívoca, el caràcter voluntari o el caràcter obligatori de les «quotes úniques», encara és més absurda. A la meua SAIP, al segon fet, recopilo de manera precisa les disposicions del tema de les quotes que es perceben de les famílies, de les Normes d'Organització i Funcionament dels 31 centres públics de primària de Terrassa. A la quasi totalitat, es reglamenta que l'impagament del concepte «material



escolar» (i sinònims d'aquest concepte), implica sancions als alumnes menors d'edat, com ara la discriminació, precisament, de les activitats voluntàries, com ara les sortides escolars, fins i tot si la família sí que ha pagat les sortides escolars. Cal també palesar que la resolució del dia 24-8-2021 de la direcció dels Serveis Territorials del Vallès Occidental, dissocia el concepte «sortides escolars» de la quota única, però tots els altres es conserven indissociables (és la literalitat del dictat de la resolució que he transcrit al present punt). No es tracta d'una especulació: és que soc un pare de l'escola pública CEIP Auró de Terrassa, i és en conseqüència d'una denúncia meua que la direcció dels Serveis Territorials del Vallès Occidental dicta la resolució del dia 24-8- 2021. Aquesta resolució dicta negre sobre blanc que l'únic concepte dissociable de les «quotes úniques» són les sortides escolars. Casualment la resolució de la SAIP, i l'informe, també desatenen de facto la petició (3) de la SAIP: la part reclamada fins i tot refusa (via omissió) pronunciar-se de manera expressa i unívoca, si indiquen l'extrapolació del precepte controvertit de la resolució del dia 24-8-2021 de la direcció dels Serveis Territorials del Vallès Occidental «(...) la possibilitat de les famílies de pagar de manera individualitzada les sortides, si així ho desitgen fer». No s'entén l'ambigüitat, si aplicant les lleis, ho han dictat per al cas concret de l'escola pública CEIP Auró de Terrassa, i la meua SAIP peticona si indiquen l'extrapolació de la resolució en qüestió, a totes les escoles públiques de Catalunya. És a dir, la llei és aplicable a tots els centres públics, però aquí el que s'està demanant no és el que diu la llei, sinó el que la part reclamada indica materialment, a la pràctica. És evident que la part reclamada, tot i que la resolució a la meua s'ha dictat en el sentit del tot estimatori, està refusant indicar el caràcter voluntari, o el caràcter obligatori de les «quotes úniques». Se m'ha reconegut el dret a conèixer aquesta informació pública, però tot i la resolució estimatòria, la part reclamada utilitza jocs de paraules, arguments circulars, contradiccions i falsedats que resulten en el fet que no s'està atenent la meua petició de la SAIP: Indicació de forma expressa, succinta i unívoca del caràcter completament voluntari o caràcter obligatori, en concret de les quotes úniques o aportacions úniques que compilen diversos conceptes de pagament per les famílies, indicades per la Direcció General de Centres Públics del Departament d'Educació (document 28): «(...) Les quotes i les aportacions de les famílies per a material escolar, equipaments i sortides programades dins l'activitat reglada es perceben des dels centres amb quotes úniques, trimestrals, semestrals, etc.», i que es troben conservades a la pràctica totalitat de les escoles públiques de Terrassa, com es fa palès a les NOFC de cadascuna i he detallat al punt tercer dels fets del present escrit. L'article 88.1 de la Llei Orgànica 3/2020 (LOMLOE) estableix, a les escoles públiques i a les privades- concertades, la prohibició total del caràcter obligatori dels conceptes legals de pagament per les famílies i obliga al caràcter voluntari en tot cas. No obstant això, com detallo al punt tercer dels fets del present escrit,



la majoria de les NOFC de les escoles públiques de Terrassa estableixen quotes i aportacions a percebre de les famílies, sense indicar si són de caràcter voluntari o caràcter obligatori. Al marge dels conceptes que es compilen amb el pagament de les quotes úniques, tinc dret a què la part reclamada indiqui si les quotes úniques s'estableixen amb caràcter voluntari, o caràcter obligatori. La part reclamant, però, refusa de manera injustificable la formalització d'una informació pública fonamental per a les famílies de l'educació pública, com ara nosaltres. De fet, d'acord amb l'article 77.2 de la Llei 19/2015 LTAIPBG, aquesta arbitrietat i opacitat és sancionable per les infraccions molt greus: a) Donar informació parcial, o ometre o manipular informació rellevant amb l'objectiu d'influir en la formació de l'opinió ciutadana. b) Impedir o obstaculitzar deliberadament l'accés a la informació en el cas de resolució estimatòria i en els casos establerts pels articles 35.1 i 43".

## Fonaments jurídics

### **1. Competència de la GAIP i contingut i abast generals del dret d'accés a la informació pública**

L'article 39.1 LTAIPBG estableix que "Les resolucions expresses o presumptes en matèria d'accés a la informació pública i, si escau, les que resolguin el recurs de reposició poden ésser objecte de reclamació gratuïta i voluntària davant la Comissió de Garantia del Dret d'Accés a la Informació Pública, encarregada de vetllar pel compliment i les garanties del dret d'accés a la informació pública que regula aquest títol". L'article 29 RGAIP desenvolupa aquest precepte i concreta que també poden ser objecte de reclamació davant la GAIP les comunicacions que substitueixin les resolucions i l'incompliment material del dret d'accés, quan aquest ha estat reconegut expressament o presumpta. D'acord amb aquests preceptes, la GAIP és competent per tramitar i resoldre aquesta Reclamació.

L'article 2.c LTAIPBG defineix el dret d'accés a la informació pública com "el dret subjectiu que es reconeix a les persones per a sol·licitar i obtenir la informació pública, en els termes i les condicions regulats per aquesta llei". Per la seva banda, l'apartat b del mateix precepte defineix la informació pública com "la informació elaborada per l'Administració i la que aquesta té en el seu poder com a conseqüència de la seva activitat o de l'exercici de les seves funcions, inclosa la que li subministren els altres subjectes obligats d'acord amb el que estableix aquesta llei".

Segons l'article 18.1 LTAIPBG, "Les persones tenen el dret d'accedir a la informació pública, a què fa referència l'article 2.b, a títol individual o en nom i representació de qualsevol persona jurídica legalment constituïda". I l'article 20.1 de la mateixa llei afegeix que "El dret d'accés a la informació pública es garanteix a totes les persones, d'acord amb el que estableix aquesta llei.



El dret d'accés a la informació pública només pot ésser denegat o restringit per les causes expressament establertes per les lleis”.

Així mateix, els apartats 2 i 3 de l'article 20 LTAIPBG estableixen els següents requisits i criteris per a l'aplicació dels límits legals al dret d'accés a la informació pública: “2. Les limitacions legals al dret d'accés a la informació pública han d'ésser aplicades d'acord amb llur finalitat, tenint en compte les circumstàncies de cada cas concret, s'han d'interpretar sempre restrictivament en benefici d'aquest dret i no es poden ampliar per analogia. 3. Per a aplicar límits al dret d'accés a la informació pública, l'Administració no disposa de potestat discrecional i ha d'indicar en cada cas els motius que ho justifiquen. En la motivació cal explicitar el límit que s'aplica i raonar degudament les causes que en fonamenten l'aplicació”.

A més, els límits legals al dret d'accés a la informació pública no són d'aplicació automàtica i absoluta (l'encapçalament de l'article 21 LTAIPBG es refereix expressament a què els límits enumerats per aquest precepte “poden” dur a la denegació de l'accés sol·licitat), de manera que l'article 22 de la mateixa Llei requereix que siguin aplicats d'acord amb criteris de proporcionalitat i temporalitat: “Els límits aplicats al dret d'accés a la informació pública han d'ésser proporcionals a l'objecte i la finalitat de protecció. L'aplicació d'aquests límits ha d'atendre les circumstàncies de cada cas concret, especialment la concurrència d'un interès públic o privat superior que justifiqui l'accés a la informació. 2. Els límits del dret d'accés a la informació pública són temporals si així ho estableix la llei que els regula, i es mantenen mentre perduren les raons que en justifiquen l'aplicació”.

## **2. Sobre la informació reclamada i l'accés a ella**

La informació demanada a la sol·licitud de la qual deriva la Reclamació és la indicada a l'antecedent 2. El Departament estima la sol·licitud i facilita a la persona reclamant el que considera la informació demanada (antecedent 3). Aquest fet de l'estimació administrativa de la sol·licitud comporta que esdevingui innecessari que la GAIP es pronunciï sobre el dret de la persona reclamant a la informació sol·licitada, perquè aquest dret ha estat reconegut clarament per l'Administració. Així les coses, l'objecte de la Reclamació no serà tant el reconeixement o la declaració del dret d'accés, que no es qüestiona, sinó l'accés efectiu a tota la informació sol·licitada.

La persona reclamant no qüestiona la informació rebuda en relació als apartats 2, 3 i 4 de la sol·licitud, motiu pel qual s'ha d'entendre que la comunicació d'informació del 28 de febrer de 2022 (antecedent 3) suposa la pèrdua sobrevinguda d'objecte de la Reclamació en relació amb aquests tres apartats, les pretensions dels quals es poden considerar satisfetes per la comunicació d'informació indicada.



La Reclamació es planteja únicament en relació amb l'accés efectiu a allò sol·licitat per l'apartat 1 de la sol·licitud, és a dir: Indicació de forma expressa, succinta i unívoca del caràcter completament voluntari o caràcter obligatori, en concret de les quotes úniques o aportacions úniques que compilen diversos conceptes de pagament per les famílies, indicades per la Direcció General de Centres Públics del Departament d'Educació (quotes i les aportacions de les famílies per a material escolar, equipaments i sortides programades dins l'activitat reglada). Com s'ha dit, no es qüestiona el dret de la persona reclamant a aquesta informació, sinó que només es planteja la necessitat de valorar si aquesta informació reclamada ha estat facilitada o no a la persona reclamant.

Pot ser útil, als efectes de respondre aquesta qüestió, la següent consideració general. Tal com posa de manifest la normativa indicada al fonament jurídic anterior, el dret d'accés a la informació pública té per objecte la que es troba en poder de l'Administració, i l'article 29.2 LTAIPBG estableix la inadmissió de "les sol·licituds d'informació consistents en consultes jurídiques o peticions d'informes o dictàmens". La sol·licitud de la que deriva la Reclamació té més de consulta jurídica que pròpiament de sol·licitud d'informació pública, perquè el seu objecte és valorar la naturalesa jurídica, pel que sembla, gens pacífica, de determinades aportacions de les famílies a les escoles respectives. Els antecedents, que recullen allò més substancial de les aportacions de les parts, posen de manifest les discrepàncies existents entre les valoracions fetes per elles. El Departament d'Educació, que és a qui corresponia valorar l'admissibilitat de la sol·licitud, no l'ha qüestionada i ha facilitat a la persona reclamant una extensa argumentació sobre la naturalesa jurídica de les aportacions de les famílies a les escoles, de la qual la persona reclamant dissenteix, però aquest dissentiment té més a veure amb les diferències en el pla de les interpretacions i valoracions jurídiques, que amb l'accés a la informació pública. I aquest procediment no és l'idoni per discernir quina és la interpretació pertinent sobre l'abast de la gratuïtat del dret de l'educació i la naturalesa jurídica de les quotes abonades per les famílies.

En el pla de l'exercici del dret d'accés a la informació pública, s'observa que la persona reclamant demana el caràcter voluntari o obligatori de les quotes úniques o aportacions úniques que compilen diversos conceptes de pagament per les famílies, indicades per la Direcció General de Centres Públics del Departament d'Educació (quotes i les aportacions de les famílies per a material escolar, equipaments i sortides programades dins l'activitat reglada). I també s'observa que en l'informe del Departament indicat a l'antecedent 8 s'hi pot llegir que "... les quotes que les famílies fan per a material escolar, equipaments i sortides programades dins l'activitat reglada .... quan en la comunicació d'estimació de la sol·licitud d'informació pública es fa esment al fet que aquestes aportacions són voluntàries, es fa referència als tres conceptes". Cal concloure, per tant, que el Departament d'Educació contesta a la qüestió plantejada per la persona reclamant indicant que les aportacions de les famílies sobre les quals



s'interessa la Reclamació són voluntàries. Objectivament, per tant, el Departament facilita la informació sol·licitada, motiu pel qual s'ha d'entendre que, també en relació amb el primer apartat de la sol·licitud, s'ha produït la pèrdua sobrevinguda de l'objecte de la Reclamació.

Les darreres al·legacions de la persona reclamant qüestionen, en atenció a diversos referents, el caràcter voluntari de les aportacions indicades, demostrant d'aquesta manera que allò que li manca no és precisament informació, sinó que el Departament coincideix amb la seva interpretació jurídica, qüestió aquesta que, com ja s'ha dit, resta al marge del dret d'accés a la informació pública.

### **3. Publicitat de les resolucions de la GAIP**

L'article 44 LTAIPBG preveu que les resolucions de la GAIP s'han de publicar en el portal de la Comissió previst a l'article 25 RGAIP, amb la dissociació prèvia de les dades personals.

#### **Resolució**

Sobre la base dels antecedents i fonaments jurídics exposats, el Ple de la GAIP, en la sessió de 28 d'abril de 2022, resol per unanimitat finalitzar la Reclamació 266/2022 per la pèrdua sobrevinguda del seu objecte i disposar la publicació d'aquesta resolució al web de la GAIP.

Elisabet Samarra Gallego

Presidenta

---

Contra aquesta resolució, que posa fi a la via administrativa, es pot interposar recurs contenciós administratiu davant el Tribunal Superior de Justícia de Catalunya en un termini de dos mesos, a comptar de l'endemà de la notificació de la resolució, d'acord amb la Llei 29/1998, de 13 de juliol, reguladora de la jurisdicció contenciosa administrativa.